

"Aimer ce n'est pas se regarder l'un l'autre, c'est regarder ensemble dans la même direction" (Saint-Exupéry)

La naissance du désir

La solitude d'Adam

L'humain créé mâle et femelle pouvait tout à fait se reproduire et vivre une dualité accomplie. Pourquoi dès lors le couper en deux et séparer sa composante masculine et féminine? Selon certains, ce face à face a permis l'élaboration du désir, le surgissement de l'amour.

בראשית פרק ב'

וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים לֹא-טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה-לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ.

Genèse Chapitre 2

¹⁸ Dieu dit: "Il n'est pas bon que l'homme soit seul, je vais lui faire une aide contre lui".

רש"י

לֹא-טוֹב. שְׁלֵא יֵאמְרוּ שְׁתֵּי רְשׁוּיֹת הֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְחִיד בְּעֲלִיּוֹנִים וְאֵין לוֹ זוּג וְזֶה בְּתַחְתּוֹנִים וְאֵין לוֹ זוּג.

עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. זְכָה עֵזֶר לֹא זְכָה כְּנֶגְדּוֹ לְהִלָּחֵם.

Rachi

"N'est pas bon": afin qu'ils ne disent pas : il ya deux royaumes, de même que Dieu est seul dans celui d'en haut et il n'a pas de partenaire, ainsi celui-ci dans celui d'en bas qui également n'a pas de partenaire.

"Une aide contre lui": s'il a du mérite, une aide. S'il ne mérite pas, contre lui pour s'opposer.

ספורנו

לֹא-טוֹב. לֹא יֵשֶׁג "טוֹב" הַתְּכָלִית הַמְּכֹן בְּדַמּוּתוֹ וּבְצִלְמוֹ, אִם יִצְטָרֵף לְהִתְעַסֵּק הוּא עֲצָמוֹ בְּצִרְכֵי חַיּוֹ

Sforno

"N'est pas bon": il n'atteindra pas sa finalité, son but, s'il doit s'occuper de tous les besoins de son existence.

תורה תמימה

לא-טוב אמר רב נחמן אמר שמואל, אע"פ שיש לו לאדם כמה בנים אסור לעמוד בלא אשה שנאמר לא טוב להיות האדם לבדו (יבמות ס"א ב').

Torah Temima

"N'est pas bon": Rav Na'hman a dit au nom de Samuel: bien qu'un homme ait plusieurs enfants, il lui est interdit de vivre sans femme ainsi qu'il est dit: "Il n'est pas bon que l'homme soit seul". (Yébamot 61b)

רמב"ן

לא-טוב היות האדם לבדו: איננו נראה שנברא האדם להיות יחיד בעולם ולא יוליד שכל הנבראים זכר ונקבה מכל בשר נבראו להקים זרע וגם העשב והעץ זרעם בהם אבל יתכן לומר כי היה כדברי האומר (ברכות סא) דו פרצופים נבראו ונעשו שיהיו בהם טבע מביא באיברי ההולדה מן הזכר לנקבה כח מוליד או תאמר זרע כפי המחלוקת הידוע בעיבור והיה הפרצוף השני עזר לראשון בתולדתו וראה הקב"ה כי טוב שיהיה העזר עומד לנגדו והוא יראנו ויפרד ממנו ויתחבר אליו כפי רצונו וזהו שאמר אעשה לו עזר כנגדו וטעם "לא טוב" שלא יאמר בו כי טוב בהיותו לבדו שלא יתקיים כן במעשה בראשית ה"טוב" הוא הקיום כאשר פירשתי במאמר "וירא אלהים כי טוב".

Ramban

"Il n'est pas bon que l'homme soit seul": Il ne semble pas que l'homme ait été créé pour être seul et qu'il ne se reproduise pas car toutes les créatures mâles et femelles ont été créées pour se reproduire, même l'herbe ou l'arbre qui portent en eux leur semence. Cela semble donc confirmer ce qui est dit: (Béra'hot 61) "Ils ont été conçus *double face*" et il fut en eux de manière naturelle que le masculin porte son organe de reproduction vers le féminin, une force reproductrice ou de la semence selon le débat connu concernant la fécondation. La deuxième figure aidait donc la première dans sa conception. Dieu vit alors qu'il serait bon que cette aide se tienne en face de lui, qu'il puisse la voir, s'en séparer s'y lier selon sa volonté et c'est ce qu'il a dit: "je vais lui faire une aide contre lui". Et il est dit "il n'est pas bon que l'homme soit seul" pour ne pas qu'il en vienne à penser qu'il est très bien tout seul car il ne s'est pas établi ainsi durant la création et le "bon" représente la permanence comme je l'ai expliqué au sujet du verset : "Dieu considéra que la lumière était bonne" ([Genèse 1.4](#)).

אור החיים

לא-טוב. [...] אחר אשר הודיע אותנו בבריאת יום ו' כי ברא האדם זכר ונקבה דו פרצופין או זנב ראה ה' כי לא נכון שיהיה האדם בד אחד, והגם שהיתה לו בת זוג אף על פי כן אחד היה ואינו אלא לבדו.

Ohr Ha'haïm

"Il n'est pas bon que l'homme soit seul": [...] après avoir eu connaissance que le sixième jour l'humain a été créé mâle et femelle, à double visage ou avec une queue, Dieu a vu que cela n'était pas juste qu'il soit un tronc: bien qu'il avait un partenaire il était malgré tout un et seul.